

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E-344/1991/6865
Konu : Yazılı soru önergesi

13. /09/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 12/05/2016 tarihli ve 43452547-120.07-35575 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Dr. M. Sezgin Tanrikulu tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5127 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E-344/1990/6864
Konu : Yazılı soru önergesi

19.09/2016

Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5127 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmeliğin "Ziyaret gün ve saatleri" kenar başlıklı 10. maddesinde, ziyaret günleri ve saatleri ile bir hükümlü ve tutuklunun görüşebileceği ziyaretçi sayısının, kurumun fiziki yapısı ve kapasitesi dikkate alınarak, kurumca belirleneceği, görüş süresinin, yarım saatten az, bir saatten fazla olacak şekilde belirlenemeyeceği, görüş süresinin, görüşmenin fiilen başladığı andan itibaren işletileceği hükmüne yer verildiği mâlumlarıdır.

II- Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarında, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasi veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

III- Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

IV- A) Bakanlığımızın gözetimi altında bulunan çocuklar, ulusal ve uluslararası mevzuatta belirtildiği üzere, özel önem ve öncelik taşıyan hassas gruplar olarak tanımlanmakta ve kurumda yürütülen tüm iş ve eylemlerin "Çocuğun Yüksek Yararı" ilkesine uygun olarak yürütülmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda, psiko-sosyal yardım servisi uzmanlarınca çocukların bireysel özellikleri de dikkate alınarak, onlarla bireysel görüşme ya da grup çalışması yoluyla onlara içinde bulundukları koşullara yönelik farkındalıklarını artırma ve durumlarına yönelik alternatif çözümler geliştirme yönünde destek verilmektedir. Bu esnada ailesi ya da başka sosyal destek sistemleri harekete geçirilerek çocuğa gerekli müdahalelerde bulunmaktadır.

B) Ceza infaz sistemi içerisinde bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar eğitim ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

iyileştirme çalışmaları için gerekli altyapı ve donanımına sahip, çocuklarla ilgili özel eğitim almış uzman personel ve infaz koruma memurlarının istihdam edildiği eğitim ve öğretime dayalı beş müstakil çocuk ceza infaz kurumu bulunmaktadır. Bu çocuklarımızdan tutuklu olanlar odalarında tek başlarına kalabildikleri ve firara karşı engelleri olan uluslararası standartlara uygun İstanbul, Ankara, İzmir Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında; hükümlü çocuklar ise firara karşı engeli bulunmayan Ankara ve İstanbul Çocuk Eğitimevinde barındırılmaktadır. Bunların dışında, çocuk sayısının az olduğu ve çocuk kapalı ceza infaz kurumunun olmadığı yerlerde ise yetişkin ceza infaz kurumlarının çocuklar için ayrılmış bölümlerinde barındırılmakla birlikte, önümüzdeki süreçte Hatay, Tarsus, Diyarbakır, Kayseri ve Çorlu'da müstakil çocuk kapalı ceza infaz kurumları hizmete açılacaktır.

Yeni geliştirilen çocuk kapalı ceza infaz kurumu ve çocuk eğitimevi projelerinde kapasite düşürülmüş, her çocuğa geceleri içeriden kapısını kilitleyeceği şekilde tek kişilik oda düzenlemesi yapılmıştır. Bu odalar ortalama 16 m² olup, bu büyüklük Avrupa ülkelerindeki standardın üzerindedir. Yeni açılacak kurumlar ile çocuklar, tek başına uyuyabilecekleri, öz bakım ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri odalarda kalabilecekler böylece çocukların birbirlerine ihmal ve istismar davranışlarında bulunma riskleri ortadan kaldırılacaktır. Kurumlarda eğitim ve iyileştirme çalışmalarının yürütüldüğü; derslik, grup çalışma odası, görüşme odası, çok amaçlı salon, spor salonu, atölye benzeri alanların sayısı ve niteliği artırılacaktır. Çocuk kurumlarının sayısının artırılması ile çocukların evlerine dolayısıyla ailelerine daha yakın bölgelerde barındırılmaları sağlanmış olacaktır.

V- Kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri, idarî denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri, sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları, yine 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri, uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

VI- A) İşlendiği iddia edilen bir suçla ilgili delillerin takdiri ve olayın vasıflandırılması da dâhil olmak üzere, soruşturma yürütülmesi, koruma tedbirlerine başvurulması ve sonucuna göre kamu davası açılmasında tüm yetki ve sorumluluk yargı mercilerine aittir. Bununla birlikte açılan davalara ilişkin yapılan yargılamalar Anayasanın 9. ve 138. maddelerindeki yetki ve teminata dayalı olarak görev yapan bağımsız mahkemelerce sürdürülüp sonuçlandırılmakta olup, soruşturma aşamasında ve açılan davalarda yargı yetkisinin kullanılması kapsamında ne tür işlemler yapıldığına dair Bakanlığımızda bilgi bulunmamaktadır.

B) Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

1- Adana E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaptırılan kapalı ve açık görüş sürelerinin bir saat olduğu, 26/07/2016 tarihi itibarıyla Kurumda 89 çocuk hükümlü ve tutuklunun bulunduğu, kötü muamele ve işkenceye uğrayan çocuk hükümlü ve tutuklunun bulunmadığı,

2- Soru önergesinde bahsi geçen olaylarla ilgili Adana Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan adlî soruşturmanın 26/07/2016 tarihi itibarıyla devam ettiği, disiplin amirliğince kurum personeli hakkında başlatılan idarî soruşturmanın sonucunda ise disiplin cezası verilmesine yer olmadığına dair karar verildiği,

3- 19/07/2016 tarihi itibarıyla Ülke genelindeki ceza infaz kurumlarında 1.560 tutuklu, 805 hükümlü çocuğun barındırıldığı ve bunlardan 640 hükümlü ve tutuklunun hırsızlık suçu nedeniyle ceza infaz kurumlarında bulunduğu,

4- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklu çocuklar tarafından son 10 yılda işkence ve kötü muameleyle uğradıkları iddiasıyla 92 şikâyet başvurusunun yapıldığı,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan